

POLISH B – HIGHER LEVEL – PAPER 1
POLONAIS B – NIVEAU SUPÉRIEUR – ÉPREUVE 1
POLACO B – NIVEL SUPERIOR – PRUEBA 1

Monday 16 May 2005 (morning)
Lundi 16 mai 2005 (matin)
Lunes 16 de mayo de 2005 (mañana)

1 h 30 m

TEXT BOOKLET – INSTRUCTIONS TO CANDIDATES

- Do not open this booklet until instructed to do so.
- This booklet contains all of the texts required for Paper 1.
- Answer the questions in the Question and Answer Booklet provided.

LIVRET DE TEXTES – INSTRUCTIONS DESTINÉES AUX CANDIDATS

- N'ouvrez pas ce livret avant d'y être autorisé(e).
- Ce livret contient tous les textes nécessaires à l'épreuve 1.
- Répondez à toutes les questions dans le livret de questions et réponses fourni.

CUADERNO DE TEXTOS – INSTRUCCIONES PARA LOS ALUMNOS

- No abra este cuaderno hasta que se lo autoricen.
- Este cuaderno contiene todos los textos para la Prueba 1.
- Conteste todas las preguntas en el cuaderno de preguntas y respuestas.

TEKST A**Mała czarna****błyskawiczna**

Każdy naród ma własne przyzwyczajenia smakowe i tradycje picia kawy. W krajach śródziemnomorskich np. pija się espresso lub mokkę. Na wschodnim wybrzeżu Morza Śródziemnego preferowana jest kawa po turecku. Mieszkańcy Europy Północnej wolą natomiast tę parzoną przez filtr. Polacy piją mocne espresso lub kawę z dodatkiem mleka, przy czym wielbicieli słabszego, słodkiego napoju jest zdecydowanie więcej. Pomimo istnienia silnych tradycji narodowych, upodobania kawoszy na całym świecie ulegają w ostatnich latach przemianom.

W Stanach Zjednoczonych, słynących ze zwyczaju szybkiego spożywania pokarmu, wymyślono nowy, błyskawiczny sposób podawania kawy robiący furorę na całym świecie – na „wynos”. Tak podaną kawę można wypić podczas przechadzki po centrum handlowym. Zakupy „smakują” wtedy zupełnie inaczej. W Polsce tego typu sprzedaż prowadzi m.in. sieć Coffee Heaven, na której kawiarenki można się natknąć przeważnie w centrach handlowych. Pierwszy salon Coffee Heaven powstał w 2000 roku w gdyńskim Centrum Gemini. Obecnie istnieje niespełna 20 kawiarni tej sieci, a do 2006 roku ma ich być 50. Coffee Heaven to prawdziwy smakowy raj dla wielbicieli espresso. Ci, którzy lubią słodką kawę z puszystym mlekiem, wzbogaconą syropami smakowymi, świeżą bitą śmietaną, także się nie zawiodą. W Coffee Heaven można popróbować nie tylko gorących i mrożonych kaw, ale i smacznych kanapek na zimno i gorąco, sałatek, ciast i ciastek.

Sposoby serwowania kawy

- po turecku - zmielona kawa, jest zalewana zimną wodą i kilka razy podgrzewana z cukrem w miedzianym naczyniu
- espresso - bardzo mocna, czarna, otrzymywana za pomocą urządzenia przetłaczającego parę przez osad drobno zmielonej kawy
- cappucino – espresso rozcieńczone mlekiem (dwie części mleka na jedną część kawy) ogrzewanym parą, co powoduje powstanie pianki
- po wiedeńsku – czarna kawa z bitą śmietaną na wierzchu (podawana na tacce razem ze szklaneczką niegazowanej wody mineralnej)
- cafe latte – do świeżo zaparzonego espresso dodaje się ciepłego mleka
- po irlandzku – czarna słodzona kawa z domieszką irlandzkiej whisky, udekorowana bitą śmietaną
- mokka – mieszanka espresso, gorącej czekolady i parującego mleka
- z filtra – kawa sypana na wkład filtra i powoli zalewana wrzątkiem

TEKST B

TADEUSZ BOROWSKI - CURRICULUM VITAE

Nie wstąpiłem do Armii Krajowej
Nie byłem w ruchu oporu.
Spędziłem noce studiując,
na podziemnym uniwersytecie

5 Moi przyjaciele zaglądali śmierci w oczy,
wielu z nich zabito w walce,
a ja pisałem o Libercie
Staffie, epitetach i rymach

10 Nie szmuglowałem towarów do Warszawy,
Nigdy nie chodziłem do modnych barów,
Pisałem poezje. Nie dla sławy,
ale dlatego, że musiałem, musiałem.
Błahostka, młodość.

15 Nie handlowałem złotem,
Nie znałem kursów wymiany walut.
Miałem dziewczynę. Długie noce, moją miłość...
Gdzie ona jest? Torturowana...

20 Takie było moje życie...wiersze, miłość,
bez wyrazu, puste, blade.
Może nie byłoby stracone,
gdybym zabił, choć jednego Niemca*

* to znaczy: niemieckiego żołnierza okupującego Polskę podczas II wojny światowej

TEKST C

MALOWANE I PISANE

- ❶ Polska jest potentatem w hodowli strusi, a pisanki ze strusich jaj robią furorę na całym świecie. Artyści upiększają ogromne jaja farbą akrylową, emalią jubilerską, a nawet mozolnie żłobią w grubej skorupce artystyczne płaskorzeźby. Trud się opłaca, bo w zależności od nakładu pracy, zużytych materiałów i klasy artysty za strusie pisanki trzeba zapłacić od kilkuset do kilku tysięcy złotych. Polskie pisanki ze strusich jaj wędrują do Niemiec, Austrii, a nawet Stanów Zjednoczonych i Japonii. W Polsce można je kupić na kiermaszach, w sklepach z rękodziełem artystycznym i u hodowców. Tych droższych, zdobionych przez znanych artystów, trzeba szukać w Internecie czy galeriach sztuki.
- ❷ Najstarsze polskie pisanki mają tysiąc lat. Znalaziono je w Opolu na zamku Piastów śląskich. Najstarsza pochodzi z drugiej połowy X wieku. Z dwudziestu znalezionych tam pisanek, siedemnaście wykonano z kamienia wapiennego, a trzy były wypalone z gliny. Jeszcze nie tak dawno uważano, że zwyczaj zdobienia jaj pojawił się w Polsce wraz z chrześcijaństwem. Tymczasem wiele wskazuje na to, że jego historia jest starsza. Zdobienie jaj znali Egipcjanie i Rzymianie. We wszystkich kulturach jajko symbolizowało to samo – odradzanie się życia, a malowanie skorupki miało pobudzać siły odradzającej się przyrody, by zapewnić każdego roku bogatsze plony.
- ❸ Najbardziej znana polska pisankarka – Maria Monczak, w ciągu roku przygotowuje 3 – 4 kolekcje. Każda składa się z 60 pisanek. Najpierw rysuje gotowane jajka rozpuszczonym woskiem, aby farba ich nie pokryła. Potem barwi je po kilka razy farbą. Jajko zanurza w jej kolejnych roztworach, zaczynając od najjaśniejszej. Technikę tę nazywa się batikiem. Nad jednym jajkiem pracuje od trzech godzin do kilku dni, w zależności od wzoru, jaki chce umieścić na skorupce. Woli jednak malować kurze jajka, a nie strusie. Nie ma też szczególnych wymagań, poza jednym, skorupka jajka musi być biała.
- ❹ Kiedyś, zwyczaj obdarowywania *[- X -]* rozpowszechniony był w całej Polsce. Dziś, niemal zupełnie o nim *[- 34 -]*. Gdy *[- 35 -]* wręczał pisankę dziewczynie, to tak, jakby wręczał jej dzisiejszą walentynkę. Średniowieczny kronikarz Wincenty Kadłubek wspomina o *[- 36 -]*, która polegała na tym, że dwie osoby brały w rękę po pisance i uderzały jedną o drugą. Właściciel tej, która nie pękła, wygrywał. *[- 37 -]* przetrwał, ale dobrze by było, gdyby go nie modyfikowano. Strusie *[- 38 -]* trzeba rozbijać młotkiem.

TEKST D

Jeśli ktoś zdecyduje się na wizytę w banku, wita go przytulne wnętrze z kącikiem do parzenia kawy, w niczym nieprzypominające tradycyjnych bankowych siedzib.

Odmienność Centrów Usług Finansowych to zamierzony efekt stworzonego przez ten bank przyjaznego świata finansów. Jest jednak wielu klientów, którzy w placówkach pojawiają się okazjonalnie, bo większość operacji mogą wykonać na przykład przy pomocy Internetu: od założenia konta, poprzez realizację przelewów, zlecenie stałych płatności i sprawdzanie stanu konta. Wszystko bez dodatkowych opłat i prowizji.

Aby sprostać oczekiwaniom klientów, stworzono różne światy finansowe, biorąc pod uwagę styl życia, wiek i dochody.

Bank oferuje na przykład: konto młodzieżowe, rachunek dla studentów, konto do rodzinnego zarządzania finansami, rachunki dla małych firm oraz dla VIP-ów.

Wszystkie usługi banku opierają się na łatwym dostępie do konta z wykorzystaniem: 35 placówek, Internetu, multilinii, telefonu komórkowego czy usługi SMS.

Klienci mogą korzystać z: rachunków oszczędnościowo-rozliczeniowych, walutowych, lokat i różnych kredytów.

Niestety, oferowany przez bank kredyt jest jednym z najwyżej oprocentowanych w Polsce, od 5,65 % rocznie. Oprocentowanie dla rachunków indywidualnych jest też wysokie: dla klientów indywidualnych do 3,75% i 3,65% dla przedsiębiorców, lokaty w zależności od kwoty od 3,55% do 4,65%.

Bank nie pobiera za to wysokich opłat za tak zwaną net@kartę, która jest uznawana za jedno z najbezpieczniejszych narzędzi do płacenia w wirtualnym świecie.

Opłata roczna wynosi za nią tylko 75 zł, podczas gdy w innych bankach trzeba zapłacić ponad 100 zł rocznie.

Klient może też skorzystać tu z usługi, *tzw. savingu*, czyli automatycznego przekazania pieniędzy, z których na razie nie zamierza korzystać, na wyżej oprocentowany rachunek oszczędnościowy.

Możemy też spodziewać się tu aktualnych promocji, takich jak choćby: uzyskanie karty kredytowej bez opłat, zbierania punktów za pozyskanie nowych klientów i przysługujących za to nagród, np. w postaci wycieczek.